

Josef Černý: Zima v Hranicích

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města Hranic

LEDEN 1967

Kulturní akce v lednu:

5. 1. — Představení Filmového klubu v kině OKO:
Tragický hon, italský film, režie Giuseppe de Santis, začátek 19 hod.
10. 1. — 15 a 19.30 hod. — divadelní představení hry Franka Markuse — „Jak vraždili sestru Jiřinu“ — hrají členové Městských divadel pražských, sál JKP, nám. KG. Večerní představení je v rámci předplatného - IV. hra.
13. 1. — Divadelní zájezd do Olomouce — W. Shakespeare: „Jak se vám líbí“. Odjezd jako obvykle v 17.15 hod. od prodejny Obuv z náměstí KG.
14. 1. — Rybářský ples — sokolovna — začátek 19.30 hod. Hraje taneční orchestr JKP — řídí Jaroslav Jiříček.
17. 1. — 2×5×3 — závěrečná soutěž seriálu soutěže pionýrských skupin hraničských ZDŠ — sál JKP, začátek v 15 hod.
18. 1. — Představení Filmového klubu v kině OKO:
Jindřich V., anglický film, režie Laurence Olivier, začátek 19 hod.
21. 1. — Ples střední lesnické technické školy — sokolovna — 19.30 hod. Hraje taneční orchestr Slezan Frýdek-Místek.
27. 1. — Divadelní zájezd do Olomouce — Jaroslav Abramov: „Zámecké dostihy“. Odjezd jako obvykle v 17.15 hod. od prodejny Obuv z náměstí KG. Vstupenky na divadelní představení „Jak vraždili sestru Jiřinu“, stejně jako legitimace Filmového klubu, obdržíte v kanceláři JKP, tel. 2160.

Pořady klubu důchodců:

4. ledna 1967 — „O výstavbě města Hranic“ hovoří inž. J. Kohout, náměstek předsedy MěstNV. Klubovna Náspy.
11. ledna 1967 — Spartakiáda, série barevných zvukových filmů. Klubovna JKP — Tunel.
18. ledna 1967 — Gramobeseda: Karel Burian, Ema Destinová — hlasy dvou nejslavnějších pěvců. Vyprávění o životě obou s ukázkami. Sál JKP — Tunel.
25. ledna 1967 — Itálie, Sicílie, I. část barevných zvukových filmů. Klubovna JKP — Tunel.
Začátek všech pořadů v 15 hod.

Náš tip pro vás:

Jako IV. hru předplatného uvede Jednotný klub pracujících v lednu 1967 hru anglického dramatika Franka Markuse „Jak vraždili sestru Jiřinu“.

V režii zasloužilého umělce Oty Ornesta vystoupí členové Městských divadel pražských: Stella Zázvorková, Nina Jiránková, Miluše Zoubková, Hana Kreihanzlová a Vladimír Klemens.

Hra „Jak vraždili sestru Jiřinu“ je zajímavá, plná vzruchu a poněkud senzační. Rozhodně se vymyká z běžných inscenací. A to poněkud senzační balení příběhu sestry Jiřiny by nemělo zatlačit do pozadí problém hry, který páčil autora a britské divadelníky, stejně jako naše.

Diváci jistě z představení vycítí, že jde daleko o víc a o daleko širší souvislost než jen o problém jedné rozhlasové společnosti a jedné britské herečky. Věříme, že hranická veřejnost přivítá opět příležitost uvidět na scéně populární české herce — tentokrátě především Stellu Zázvorkovou — a neopomene zhlédnout inscenaci zajímavé hry. Hraje se v sále JKP na nám. KG, začátek v 19.30 hod. Těšíme se na všechny, kdo mají rádi dobré divadlo!

A nakonec ještě upozornění: představení se koná také odpoledne v 15 hod. pro mládež a pro ty z dospělých, kteří se nemohou uvolnit večer.

Lístky si zajistěte v předprodeji v kanceláři JKP, tel. 2160.

Z počátků hranické tělovýchovy a sportu

V letošním roce vzpomene 80. výročí vzniku organizované české tělovýchovy v našem městě. Podívejme se v našem stručném přehledu do minulosti ke kořenům tělovýchovy a jednotlivých sportovních odvětví v období před první světovou válkou.

V druhé polovině 19. století prožívá naše národní společnost dobu hospodářského, politického a kulturního rozmachu. Národní život ovlivňuje tehdy řada nových spolků, mezi nimiž najdeme i tělovýchovnou jednotu Sokol, založenou roku 1862 Miroslavem Tyršem.

Uplynulo však plných 25 let od Tyršova zakladatelského činu, než jeho hnutí zapustilo své kořeny i v Hranicích. U kolévky hranického Sokola najdeme příslušníky mladé české inteligence a buržoazie, která tehdy převládala ve spolku Beseda. 21. srpna 1887 se konala ustavující valná hromada, na níž byl vladykou, tj. starostou nové jednoty zvolen tehdy osmadvacetiletý průbojný představitel hranické buržoazie Antonín Kunz a náčelníkem advokátního koncipienta dr. Franta Hambálka. Na veřejnosti vystoupili hraničtí sokolové ve svých červených košilích při první slavnosti ve dnech 17. a 18. září 1887. Z počátku cvičili jen muži a dorostenci, teprve na podzim 1903 byl založen také ženský odbor a až v roce 1912 povolily úřady i školní mládeži docházku do cvičení.

Dlouhou dobu byl Sokol v Hranicích jedinou českou tělovýchovnou organizací a jedním z hlavních středisek národního dění. Vzrůstající diferenciací politického života koncem minulého a počátkem tohoto století vedla také k tříštění tělovýchovných snah a ke vzniku dalších tělocvičných organizací. V roce 1904 se usnesli představitelé strany křesťansko-sociální zakládat vlastní tělocvičné odbory. V Hranicích se ustavil křesťansko-sociální odbor Orel dne 11. dubna 1909 z iniciativy mladého kaplana P. Frant. Králíka. Prvním starostou byl Josef Veseřík, náčelníkem Eduard Kadlec. Po několika vystoupeních v jiných městech uspořádal hranický Orel první vlastní slavnost 31. srpna 1913 na Staré stělnici.

Téměř v předvečer první světové války v roce 1912 přistoupila i sociálně demokratická strana v Hranicích k založení Dělnické tělocvičné jednoty „Lassale“.

Obraz tělovýchovy v Hranicích v období před první světovou válkou by nebyl úplný, kdybychom se omezili jen na jmenované tělovýchovné jednoty, jejichž členové pěstovali především prostná cvičení a cviky na nářadí. Z mnohdy jen stručných zpráv a malých zmínek v místním tisku můžeme sestavit přehled sportů, jež se těšily tehdy v Hranicích oblibě, nebo jež právě zapouštěly kořeny.

Vedle již uvedených prostných cvičení a nářadového tělocviku se v Sokole pěstovaly některé lehkootletické disciplíny: na veřejném cvičení v roce 1896 se závodilo ve skoku do výšky a do dálky, v roce 1910 ve vrhu koulí a skoku do dálky.

O cyklistice se dovídáme k roku 1896, když v čele průvodu jeli dva sokolové na vysokých ozdobených kolech a za nimi 16 cyklistů na kolech nízkých.

V témže roce byla zavedena také střelba do terče v tělocvičně, ale zájem trval jen krátkou dobu. Málo také přitahoval šerm. V roce 1911 zahájil výcvik v tomto sportu v Sokole instruktor z vojenské reálky, ale již za pět týdnů ztratil zájemce. Pravidelně se šerm pěstoval ve vojenských ústavech, kde tomuto sportu byl vyhrazen zvláštní sál.

Rovněž jezdecký sport má zásluhou vojáků v Hranicích starou tradici. V Sokole se neujal, ačkoliv již v roce 1889 se jednalo o ustavení jezdeckého oddílu. Zato každoročně měli obyvatelé Hranic v letních měsících možnosti zhlédnout jezdecké závody chovanců jezdecké kadetní školy.

V roce 1910 spatřilo hranické obecnstvo zápasit v cirkuse českého těžkého atleta Gustava Frištenského s Němcem Reibrem o cenu 150 K. Zápas na žíněnce zůstal nerozhodnut, zato po představení při utkání obecnstva, vyvolaném provokací německého posluchače lesnické školy, byli dva lesníci potlučeni.

Řeka Bečva lákala jednak k plavání, jednak k jízdám na lodkách. Koupání v Bečvě bylo městským úřadem dovoleno jen na městské plovárně u Karlových lázní v Kropáčově ulici, na vojenské plovárně u splavu a za splavem v řece v délce asi 100 m směrem k Drahotuším. Městské plovoucí lázně s 16 kabinami se objevují v roce 1913 před mostem na hladině Bečvy, upevněny řetězy k břehům. Další kabiny byly připevněny k opěrné regulační zdi.

Také veslování bylo zřejmě dávno oblíbeno. V roce 1888 zakoupil Sokol velkou trojbarevnou lodici a zapůjčoval ji členům, ale už o dva roky později je prodána jako opotřebovaná. V pozdějších letech nabízel loďky svým členům i ostatní veřejnosti Okrašlovací spolek, který byl iniciátorem i dalších sportovních akcí. Loďky měly stanoviště u převozu, městské loďky byly k dispozici u mostu. Ale ani zájem o tento sport nebyl trvalý, v roce 1912 čteme v Hlasech z Pobečví povzdech, že na hladině Bečvy je možno spatřit jen ojedinelé několik chovanců vojenských ústavů na lodkách a že dávno minula doba krásných regat a národních slavností na Bečvě. V roce 1913 pak pisatel v témže listě vybízí k založení veslařského klubu a svou výzvu uzavírá slovy: „To by byla opravdu dobrá ná-

hrada za surovou a nechutnou kopanou.“ Tato negativní zmínka je dokladem, že již tehdy se hrávala v Hranicích i kopaná, ovšem zřejmě neorganizovaně, jen jako zábava mládeže.

Z dalších her se v tomto období setkáváme s počátky tenisu. Na schůzi 26. dubna 1911 bylo rozhodnuto zřídit na Střelnici dvě tenisová hřiště. K opatření potřebného nákladu byly upisovány podíly po 10 K. Akce dostala konkrétnější podobu až v prosinci 1912 po ustavení sportovního odboru při Okrašlovacím spolku, který si vytkl za cíl vedle pěstování některých zimních sportů oživit veslování a pečovat o zřízení tenisového hřiště. Prof. Albert Hrab z nedávno před tím obnoveného českého gymnasia si vzal na starost ustavení zvláštního klubu. Pod jeho vedením upravili zájemci na jaře 1913 tenisové hřiště na Staré střelnici a od 25. dubna téhož roku se hrálo. Poněvadž zájem stoupal, zahájena hned úprava hřiště druhého.

Členové Okrašlovacího spolku už předtím vytvářeli podmínky pro pěstování turistiky. V roce 1909 se konstatuje, že ve městě není dosud turistického spolku, založení samostatného spolku je však považováno za zbytečné tříštění sil. Proto Okrašlovací spolek, který podle ankety z února 1909 si stanovil úkol propagovat krásy Hranic a lázni Teplic nad Bečvou, rozhodl se zahájit značkování turistických stezek a upravit cesty v Hůrce a k Hranické propasti. Těmito snahám kladlo v cestu překážky ředitelství hranického a lipnického velkostatku, které nedovolilo vést značené cesty po svém území. První turistická trasa, která byla značena v červenci 1909 bílo-žlutými značkami, vedla z Hranic přes Lhotku údolím Veličky k Potštátu. Dále bylo slíbeno označit trasu z Hranic na Kunzov, ale o uskutečnění těchto plánů není zmínka. Turistika ve formě výletů do okolí se ujala jednak v Sokole, jednak v Akademickém feriálním klubu. Tento spolek vysokoškoláků vždy o prázdninách pěstoval vedle kulturní činnosti i tělocvik (cvičení se konala v tělocvičně měšťanských škol, tj. v dnešní I. ZDŠ ve třídě 1. máje) a pořádal vycházky do okolí, zvláště oblíbená byla cesta na Kunzov.

Ze zimních sportů je třeba na prvním místě jmenovat bruslení. Kluziště bývalo na řece Bečvě u mostu, později také v Císařském stromořadí, tj. v dnešním parku Zd. Nejedlého na místě hudebního pavilónu. V roce 1909 najali kluziště sokoli k velké nevoli německých předáků, kteří velmi neradi viděli, jak mnoho německé mládeže chodí bruslit na sokolské kluziště. Koncem roku 1909 najal městské kluziště na šest let Okrašlovací spolek a hned také zvětšil a pohodlněji upravil ohřívárnu a rozmnožil osvětlení.

Sportovní odbor při Okrašlovacím spolku na ustavující schůzi v prosinci 1912 si vzal za úkol budit zájem i o jiné zimní sporty, zvláště lyžování a sánkování, není však známo, jak se podařilo tyto záměry uskutečnit.

Všechno toto tělovýchovné a sportovní dění udusila první světová válka, v jejímž průběhu žádná z uvedených organizací nevyvíjela činnost. Teprve v červenci roku 1918 byl v Sokole obnoven pravidelný spolkový život a 1. září 1918 opět cvičilo žactvo na slavnosti spolku České srdce. Ostatní organizace se probudily k životu až po skončení války, kdy nastává nové období širokého rozvoje sportovní činnosti v Hranicích.

Ludvík Novotný

Podrobný obraz vývoje tělovýchovy a sportu v Hranicích přináší publikace k 80. výročí vzniku organizované tělovýchovy v Hranicích.

Programy hranických kin:

Kino OKO:

- 1 — 2. — Světlo za roletou, Maďarsko, mládež ano.
- 3.— 4. — Strach, ČSSR, mládež ano.
- 5.— — Tragický hon, Itálie — jen pro členy Filmového klubu.
- 6.— 9. — Prázdniny s Ivettou, Španělsko, mládež ano.
- 10.—12. — Konec žabiho muže, SSSR, mládež ano.
- 13.—16. — Nahá pastýřka, ČSSR, mládež ano.
- 17.—18. — Země, odkud přicházím, Francie, mládež ne.
19. — Jindřich V., Anglie — jen pro členy Filmového klubu.
- 20.—23. — Všechno zlato světa, Francie, mládež ne.
- 24.—26. — Až přijde kocour, ČSSR, mládež ano.
31. — Červené barety, Polsko, mládež ano.

Filmy pro mládež:

1. — Hrátky s čertem, ČSSR.
7. — Ráno na letišti, ČSSR.
14. — Děti kolem strýčka, ČSSR.
21. — Volejte Martina, ČSSR.
28. — Kluci, SSSR.

Kino SVĚT:

- 1.— 2. — Popely, Polsko, mládež ne.
- 3.— 5. — Náš dům, SSSR, mládež ano.
- 6.—12. — Lidé z maringotek, ČSSR, mládež ano.
- 13.—19. — Drahý John, Švédsko, mládež ne.
- 20.—26. — Majster kat, ČSSR, mládež ne.
- 27.—31. — Černé šelmy, NDR, mládež ano.

Kulturní kalendář města Hranic vydává JKP, tisknou Moravské tiskařské závody,
n. p., Olomouc, provoz 11. Změna programů vyhrazena. Cena Kčs 0.50.

T 07 61879